

YENİ MÜZİK ÖĞRETMENİNİZLE BİR AN ÖNCE TANIŞIN

Türk müziğini bilgisayarda öğrenebileceksiniz.

M. Kemal Karaosmanoğlu ve ekibinin hazırladığı " Türk Müziği Multimedia Ansiklopedisi", kısa adıyla "Mus2okur", bu imkânı herkese sunuyor. Profesyoneller içinse yeni bir yazılım yolda

Türk müziği artık bilgisayar ortamında. "Mus2okur / Türk Müziği Multimedia Ansiklopedisi" ile Türk klasik müziğinin 1000 eserini notalarından bestecisine her yönüyle öğrenmek mümkün. Geçtiğimiz ay Yıldız Teknik Üniversitesi'nde tanıtılan projenin yürütücüsü matematikçi ve müzikolog M. Kemal Karaosmanoğlu, YTÜ'de müzik aritmetiği, müzik fiziği ve müzik teknolojisi dersleri veriyor.

Mus2okur'u bir cümleyle tanımlar mısınız?

Biz "Türk Müziği Multimedia Ansiklopedisi" demiştik. Fakat bir köşe yazarımızın "Türk Musikisinin Sihirli Kutusu" tanımlaması da çok hoşumuza gitti. Geleneğimizde özellikle Türk müziği makamlarını, usullerini ve formlarını anlatmaya / öğretmeye yönelik kitap yazma örneği çoktur. Bunlara "edvar" deniliyor. Musikişinas bir dostumuzun deyişiyle, "Mus2okur"a bu anlamda ilk "modern edvar" da diyebiliriz.

Daha önce yapılmış benzer bir çalışma var mı?

Hayır... Elbette, aynı amaca yönelik ("edvar" dahil) yayımlanmış pek çok kitap var. Fakat, normal metinlerin yanı sıra ses, nota ve hareketli görüntüler eşliğinde Türk müziğini öğretmek; bilgisayara, kullanıcının sesine, çalgısına uygun akort ve tempoda eserler çaldırıp eşlik edilebilecek başka bir çalışma yok.

Bu bilgisayar programının ya da e-kitabın asıl hedef kitle kimdir?

"Herkes" dersek çok abartmış olmayız bence... Çünkü, toplumların hafızasının ancak 150 yılda silinebildiğini gözönünde bulundurursak, klasik Türk müziği ve Türk halk müziği için henüz vaktin dolmadığını görürüz. Yani, son yıllardaki değişime karşın, bizim ezgilerimiz hâlâ ilk mırıldandığımız müziklerdir. İnsanlarımız, genç olsun, yaşlı olsun, bir araya gelip sevinçlerini, hüznlerini ifade etmek istediklerinde hâlâ bizim şarkılarımızı, türkülerimizi söylüyor. İlk ve en geniş hedef kitle burada ortaya çıkıyor: Hemen herkes, "Mus2okur" ile, sözünü ve/veya müziğini kısmen bildiği eserlerimizi dinleyip izleyerek bunlara sesiyle eşlik etmekten sevinç duyacak, şu şekilde eksiklerini giderme fırsatı da yakalamış olacak. Daha ileri gitmek isteyenler bu program aracılığıyla nota öğrenme olanağına da sahip olabilecek.

Bir de müzikle daha bir ilgili kesim olarak değerlendirebileceğimiz Batı müziği dinleyen insanlarımız var. Bu kesime yönelik ne gibi olanaklar sunuyor "Mus2okur"?

Evet, sonra aşama aşama Türk müziğine daha yakın kesimler geliyor: Bir musiki derneğine devam eden, bir çalgıyı çalabilen, hatta bir Türk müziği konservatuvarını bitirmiş insanlarımız... Bu kitlenin de “Mus2okur”dan öğreneceği çok şey var... Az kullanılmış makamlar ve büyük zamanlı usuller başta olmak üzere, hemen her konuyu işiterek ve görerek öğrenme olanağı bu kesimin ilgisini çekecektir. Batı müziği dinleyen ya da bunun eğitimini almış kesimin de en

azından öğrenmek adına “Mus2okur” a olumlu yaklaşacağını düşünüyoruz. Çünkü bu yazılım kullanıcının kafasını karıştırmıyor, onu kuramsal terimler arasında bırakarak boğmuyor. Bununla birlikte, elbette sözel açıklamalar da içeriyor; fakat bir diziyi, müziği, ritmi vb. görsel destekle dinleme olanağı da sunduğu için sayfalarca yazıya bedel bilgiyi birkaç saniye içinde kolayca aktarabiliyor.

Bu serüven nasıl başlayıp gelişti, kimler katkıda bulundu, tamamlanması ne kadar zaman aldı?

Tasarı, Türk müziği eser notalarının bilgisayarla yazılabilmesi ve seslendirilebilmesi konusundaki boşluğu doldurma düşüncesine dayanıyor. Okuyucuya inandırıcı gelmeyebileceği için, bu tasarımın / ön çalışmaların kaç yıl geriye gittiğini belirtmeyeyim, bir sır olarak kalsın... Fakat elinizdeki kutunun ortaya çıkış öyküsü yaklaşık iki yıl önce başladı. Proje tarafımdan yürütüldü. Metin Yılmaz sistem analizinde, Ömer Tören ve Sevgi Ceran program kodlarının yazılmasında, Gülhan Cihan ansiklopedik bilgilerin derlenmesinde görev aldılar. Emre Başaran, program arayüz ve grafik tasarımını gerçekleştirdi. Programın bu sürümüyle yeni nota hazırlanamıyor. Ürünün adına ‘okur’u bunu anlatmak için ekledik. Projenin ikinci ve son adımı “Mus2” yazılımını çıkarmak olacak. “Mus2” ile yeni notalar yazılabilecek, yeni makam, usul ve formlar tanımlanabilecek. Yani, daha profesyonellere yönelik bir ürün olacak.

Programda sağlam bir veritabanı mantığı görülüyor. Bunun kapsamı, gelişebilirliği nedir?

Evet, yazılımın en özgün yanlarından biri, bir veritabanı üzerinde çalışması. Buradaki her bir kayda makam, form, usul gibi değişik pencerelerden bakılabiliyor. TRT repertuarındaki 25 bin dolayında eserin kimlik bilgileri veritabanında mevcut. Bunlardan bin kadarının nota, müzik bilgisi de var. Notalı eser adedi günden güne artacak ve kullanıcılar bunu program menüsünden kolayca güncelleyebilecekler. Anonim(leşmiş) eserlerin nota ve müziklerinin yanı sıra, telif hakkı süren eserlerin besteci ve güfte yazarları yazılı izin verdikçe bunları da veritabanına ekleyeceğiz.

Talep edenler programa nasıl sahip olabilecek?

Programın tanıtım (demo) sürümü www.musiki.org internet sitesinden indirilebiliyor. Tam paketi almak isteyenler yine aynı adresten ya da müzik mağazalarından, büyük kitapçılardan temin edebilir.

